

Nr 112.

Av herr **Boberg m. fl.**, *angående tull å vegetabiliska feta oljor samt växtfett m. m.*

Bland de angelägenheter, som föreligga till behandling av 1928 års tullkommitté märkes en framställning från de oljefabriker, som tillverka kokos-, jordnöts-, soja-, sesam- m. fl. matnyttiga oljor, om delaktighet av samma tullskydd, som f. n. tillgodenjutes för lin- och rapsolja. I följd av en hänsynslös utländsk dumpingpolitik ha dessa fabriker sedan åtskilliga år tillbaka lidit högst betydande förluster, varigenom deras läge blivit sådant, att de anse sig icke kunna avvakta tullkommitténs år efter år framskjutna slutliga helhetsutredning och dennas framtida behandling av riksdagen, utan känt sig nödsakade att begära ett snabbare besked beträffande den eventuella möjligheten att fullfölja produktionen eller nödvändigheten att omedelbart helt nedlägga densamma. Undertecknade hava därför ansett sig böra draga under riksdagens prövning, huruvida icke, i avvaktan på en kommande allmän tulltaxerevision, ett tillfälligt stöd bör beredas vår inhemska tillverkning av matnyttiga oljor.

Denna svenska oljeindustri kom till stånd under kristiden på grund av det trängande behov efter oljor för margarintillverkning samt den allmänna som bekant tidtals för folkhälsan kritiska fettbrist, som då rådde. Detta skedde också på många håll i utlandet. Men där uppskattades de nya oljefabrikerens nationalekonomiska betydelse, så att de så gott som undantagslöst genom lämpligt tullskydd inordnades i de tryggade folkhushållen. I vårt land återigen lämnades den unga oljeindustrien utan något som helst skydd i den allt hårdare och hänsynslösare internationella ekonomiska striden. Följden har blivit, att med undantag av de två nuvarande stora fabriker i Kalmar och Karlshamn, vilka, trots stora årliga förluster, hittills dock, i förhoppning om ett statligt stöd, härdat ut, så ha samtliga övriga svenska oljefabriker av ovannämnda typ dukat under för den mördande utländska dumpingpolitiken, som borde räkna med möjligheten att efter vår oljeindustris undergång hänsynslöst kunna prisexploatera den svenska marknaden.

De i talrika främmande länder, där liksom här oljeindustrien uteslutande förarbetar importerade råvaror, allmänt inredda fördelarna av en inhemsk dylik industri ligga inför en opartisk prövning i öppen dag. I ofredstider är densamma självklart av en rent vital betydelse för ett lands ur hälsosynpunkt utomordentligt viktiga fettförsörjning, därest nöden krä-

ver, på grundvalen av inhemska oljeväxter. Och under normala förhållanden beredes, jämte den beaktansvärda stegringen i landets produktion och de försörjningstillfällena för talrika arbetare, som en sådan industri innebär, genom densamma tillgång till en kontrollerad fullgod råvara för nödvändiga konsumtionsartiklar samt ett utmärkt och kontrollerat rent kraftfoder åt lantbruket, för vilket kraftfoder ingen som helst tull ifrågasatts, samt slutligen ett effektivt skydd mot den prisexploatering genom internationellt organiserade ekonomiska sammanslutningar, för vilka utan densamma den inhemska olje- och kraftfodermarknaden skulle bli ett värnlöst offer.

Denna sistnämnda synpunkt bör särskilt beaktas, när det gäller att undersöka en eventuell oljetulls inverkan på priset å de förnödenhetsartiklar, vartill de ifrågavarande oljorna användas. Ställes detta spörsmål på litet längre sikt än ögonblickets, så är det säkerligen så långt ifrån, att det av oljefabrikerna ifrågasatta tullskyddet i det hela skulle verka fördyrande, att det tvärtom innebär en säker regulator emot eljest på höjda kostnader för de importerade oljorna beroende oskäligen prisstegringar.

Beträffande en eventuell tullsats inverkan i detta hänseende hysa säkerligen oljefabrikerna själva ingen som helst illusion, att deras oljeproduktion skulle prisstegras med tullens belopp. Den utländska konkurrensen står ju kvar, visserligen i någon mån hämmad och »reglerad», men givetvis med bibehållen ytterligare anpassningsförmåga. Och den lilla del av en tullsats på exempelvis 7 öre per kilogram, som skulle komma oljefabrikerna och deras på grund av de hittillsvarande förlusterna jämförelsevis lågt avlönade arbetare till godo genom höjda oljepris, skulle efter all sannolikhet knappast komma att öka priset på de konsumtionsartiklar, margarin och tvål, vartill de ifrågavarande vegetabiliska oljorna huvudsakligen användas, då dessa varor prissättas med väsentlig hänsyn till helt andra faktorer — inländsk och utländsk konkurrens, för margarinet även särskild konkurrens med smöret — än ett par öres differens i fråga om den procentuella oljetillsatsen i det hela.

En moderat tullsats på de ifrågavarande oljorna skulle också hava till följd en i dessa bekymmersamma tider välbehörlig inkomst för statsverket, väsentligt gäldad av utländska importörer, på samma gång den för jordbrukarna skulle innebära en effektiv gratisförsäkring emot försämring eller ohemult fördyrande av det för ett framgångsrikt jordbruk alltmera oundgängliga kraftfodret.

Ett rent nej på den ifrågavarande oljeindustriens anhållan om ett anspråkslöst skydd skulle såsom ovan påvisats i sina följder vara liktydigt med ett omedelbart nödtvunget nedläggande av densamma. Utom den avsevärda kapitalförlust för enskilda samt därmed för vårt land, som därav skulle vållas, skulle detta enbart för kalmarfabrikens vidkommande enligt tillförlitliga beräkningar för kalmartrakten och dess befolkning medföra en direkt eller indirekt inkomstminskning av över miljonen samt

för landet i det hela av flera miljoner kronor årligen. Och då Karlshamns oljefabrik är större än kalmarsfabriken bör motsvarande siffror för dess vidkommande åtminstone ej kunna sättas lägre. Om därtill lägges att nämnda oljeindustri giver utkomst åt ett halvt tusental arbetare jämte familjer, så borde nästan enbart dessa omständigheter motivera ett tilldelande åt de ifrågavarande vegetabiliska oljornas tillverkare av samma tullskydd som det linoljeindustrien sedan länge åtnjuter.

Om någon rubbning i det gällande handelspolitiska systemet är det här icke fråga, utan endast om att låta en nytillkommen, för vårt land och vårt folk värdefull industri få en för densamma under rådande förhållanden livsnödvändig andel av det ekonomiska skydd som sedan länge ansetts erforderligt för svensk oljetillverkning och av vilket den förvisso icke skulle varit i saknad, därest den funnits till när den gällande tullsatsen å lin- och rapsolja fastställdes.

För närmare belysning av vår här i allmänna ordalag framförda motivering hänvisas till de utförligare, på detaljerade sak- och sifferuppgifter stödda utredningar, vilka finnas i de inlagor från oljefabrikerna, som bifogas motionen.

Med åberopande av vad ovan anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta,

att för tiden intill dess riksdagen, på grund av 1928 års tullkommittés blivande betänkande, kommer att fatta definitivt beslut rörande ifrågavarande industris tullskydd, rubrikerna 112 och 113 i gällande tulltaxa skola erhålla följande ändrade lydelse:

»Vegetabiliska feta oljor samt växtfett och andra vegetabiliska fettämnen, ej hänförliga till annat nummer:

112/113 andra slag, härunder inbegripna
hårdade vegetabiliska fettämnen,
ej hänförliga till annat nummer...100 kg. 7 kr.»

Stockholm den 20 januari 1931.

<i>Carl Boberg.</i>	<i>Erik Anderson.</i>	<i>J. Clemedtson.</i>
<i>K. J. Gustafsson.</i>	<i>Uno Wikström.</i>	<i>Erik Forssberg.</i>
<i>J. A. Larsson.</i>	<i>Arvid Thelin.</i>	<i>Karl Andersson.</i>
<i>Petrus Nilsson.</i>	<i>Karl Mellén.</i>	<i>J. B. Johansson.</i>

